

§ 131

MN 483/16

Verksamhetsplan 2017 – 2019 för miljönämnden

Miljönämndens beslut i enlighet med arbetsutskottets förslag

Verksamhetsplan 2016 – 2019 för miljönämnden fastställs och lämnas till kommunstyrelsen.

Ärendet

Av stadens styrprinciper framgår att samtliga nämnder ska upprätta verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

Miljönämnden ska årligen anta en aktuell behovsutredning och tillsynsplan som prioriterar verksamheten utifrån kommunens övergripande mål och lagstyrd tillsyn.

Miljöförvaltningen har upprättat ett förslag till verksamhetsplan för 2017-2019.

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 28 november 2016.

Arbetsutskottets protokoll den 29 november 2016 (§ 71).

Expedieras till

Kommunstyrelsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'S/B'.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'W'.

Verksamhetsplan 2017-2019

Miljönämnden

Foto: Sara Larsson

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte.....	3
Uppdrag och organisation	3
Mölnåds Vision 2022.....	4
Grundläggande värden - Målbild för miljönämnden.....	4
Omvärldsperspektiv och förutsättningar	5
Strategier och satsningar - utveckling grunduppdrag.....	5
Vision 2022, Mölnåds stads miljömål och varumärke.....	5
Effektiv, ändamålsenlig och rättssäker tillsyn och kontroll	5
Processkartläggning	5
Framtagande av verktyg för effektiv tillsyn och kontroll	5
En god service och nöjda kunder	5
Kommunikation och bemötande	6
Tillsyn och kontroll – stärka egenkontrollen hos verksamhetsutövarna	6
Planerad tillsynsverksamhet.....	6
Naturvårdsarbetet i kommunen stärks.....	6
Samarbeten med andra nämnder och förvaltningar.....	6
Samverkan med andra kommuner.....	6
Ekonomi och volymer	7
Resursfördelning, netto (mnkr)	7
Plan (mnkr).....	7
Volymtyper.....	7
Mölnåds förstärker Västsverige	8
3. Företagare ska uppfatta Mölnåds som en alltmer attraktiv näringslivskommun.....	8
Nämndmål	8
En hållbar stad där vi växer och mår bra.....	9
5. Bostadsbyggandet i Mölnåds ska öka och möta kravet på en hållbar tillväxt.....	9
Nämndmål	9
8. Mölnåds miljö- och klimatarbete ska stärkas för att tillförsäkra Mölnådsborna en hälsosam och god miljö.....	9
KF-mål riktat till förvaltning.....	10
Internt fokus	12
Fullmäktigemål.....	12
10. Mölnåds stads attraktivitet och tydlighet som arbetsgivare ska stärkas.....	12
Nämndmål	12
Intern kontroll.....	13
Intern kontroll.....	13
Åtgärder för intern kontroll	13
Uppföljning enligt intern kontrollplan	13
Bilagor.....	13
1 Behovsutredning och tillsynsplan för 2017-2019	13
2 Kontrollplan för 2017-2019	13
3 Internkontrollplan.....	13

Bakgrund och syfte

Av stadens styrprinciper framgår att samtliga nämnder ska upprätta verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Planen är en styrande överenskommelse mellan nämnd och förvaltning. Den följs upp i berättelsen som ställs från förvaltning till nämnd.

Verksamhetsplanen syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av förvaltningen med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten. Stadens vision visar inriktningen och ligger till grund för strategisk planering och utveckling. För miljönämnden ska årligen en aktuell behovsutredning och tillsynsplan enligt miljöbalken antas som prioriterar verksamheten utifrån kommunens övergripande mål och lagstyrd tillsyn. Miljönämnden ska också årligen besluta om en treårig kontrollplan enligt livsmedelslagstiftningen. Verksamhetsplan tillsammans med tillsyns- och kontrollplan reglerar nämndens verksamhet (se bilagor).

Uppdrag och organisation

Den kommunala verksamheten ska enligt stadens styrprinciper utvecklas och präglas av framsynt planering och god hushållning samt resultera i en samhällsservice som stämmer väl med kommuninvånarnas behov.

Miljönämnden ansvarar för stadens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt inom livsmedelskontroll.

Miljönämnden ansvarar för tillståndsprovning och tillsyn enligt;

- miljöbalken (1998:808), med undantag av beslut om dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap 18b § och föreläggande om stängselgenombrott m.m. 26 kap 11 §
- livsmedelslagen (2006:804) och de föreskrifter som meddelas med stöd av livsmedelslagen samt de EU-bestämmelser som kompletterar livsmedelslagen
- lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
- smittskyddslagen (2004:168)
- strålskyddslagen (1988:220)
- tobakslagen (1993:581) avseende tillsyn av rökfria miljöer
- lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer

I provnings- och tillsynsfunktionen ingår sådana uppföljnings- och miljöstrategifrågor som kartläggning och analys av miljötillståndet, provtagning med anledning av miljökvalitetsnormer samt att utarbeta förslag till handlingsplaner.

Miljönämnden ska vara aktiv och delaktig i samhällsplaneringen och bidra till bästa möjliga miljönytta.

Förvaltningschefen har ansvar för personal, ekonomi och verksamhet. Som mellanled mellan medarbetare och chef har samordnare med ansvar för samordning (planering och uppföljning) av verksamheten införts under 2016. Samordnarna har inte ansvar för personal eller ekonomi. Det finns samordnare med ansvar för tre olika grupper, miljöbalk-miljö, miljöbalk-hälsa och livsmedelskontroll. Administration och naturvård ligger direkt under förvaltningschefen.

Mölndal Vision 2022

Mölndal är den hållbara staden där alla får chansen. Med mod och kreativitet förstärker vi Västsverige. Så lyder sammanfattningen av Mölndals vision. En viktig del av visionen är dess tre fokusområden med tillhörande visionsstrategier. Till fokusområdena knyts mål som på kortare sikt ska styra den kommunala organisationen. Dessa mål är beslutade av kommunfullmäktige och återges i verksamhetsplanen.

Grundläggande värden - Målbild för miljönämnden

Vi arbetar utifrån Mölndals stads varumärke Bästa Möjliga Mölndal - varje dag. Miljönämnden har tillsammans med förvaltningen tagit fram en målbild för bästa möjliga Mölndal.

Miljöförvaltningens målbild

Målsättning	<p>Bästa Möjliga Mölndal genom Bästa Möjliga Miljöförvaltning</p>					
Strategi	<p>Vi vill skapa nytta för</p> <p>Vår miljö, hälsa och livsmedel Våra kunder Mölndals stad</p>					
Kännetecken	<p>Vi skapar nytta när vi uppfattas som</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="480 1317 935 1503"> <p>Professionella</p> <p>Vi är objektiva, tydliga, kunniga, effektiva, serviceinriktade, tillgängliga och ger snabb återkoppling.</p> </td> <td data-bbox="970 1317 1369 1503"> <p>Innovativa</p> <p>Vi vågar pröva nya arbetssätt och nya idéer.</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="480 1536 935 1711"> <p>Lyhörda</p> <p>Vi är öppna för andras åsikter. Vi agerar om någon behöver hjälp. Vi löser problem. Vi lyssnar och kan ändra oss om det behövs.</p> </td> <td data-bbox="970 1536 1369 1711"> <p>Engagerade</p> <p>Vi tycker om det vi gör och vi bidrar till varandras arbetsglädje.</p> </td> </tr> </table>		<p>Professionella</p> <p>Vi är objektiva, tydliga, kunniga, effektiva, serviceinriktade, tillgängliga och ger snabb återkoppling.</p>	<p>Innovativa</p> <p>Vi vågar pröva nya arbetssätt och nya idéer.</p>	<p>Lyhörda</p> <p>Vi är öppna för andras åsikter. Vi agerar om någon behöver hjälp. Vi löser problem. Vi lyssnar och kan ändra oss om det behövs.</p>	<p>Engagerade</p> <p>Vi tycker om det vi gör och vi bidrar till varandras arbetsglädje.</p>
<p>Professionella</p> <p>Vi är objektiva, tydliga, kunniga, effektiva, serviceinriktade, tillgängliga och ger snabb återkoppling.</p>	<p>Innovativa</p> <p>Vi vågar pröva nya arbetssätt och nya idéer.</p>					
<p>Lyhörda</p> <p>Vi är öppna för andras åsikter. Vi agerar om någon behöver hjälp. Vi löser problem. Vi lyssnar och kan ändra oss om det behövs.</p>	<p>Engagerade</p> <p>Vi tycker om det vi gör och vi bidrar till varandras arbetsglädje.</p>					

Omvärldsperspektiv och förutsättningar

Utgångspunkterna för styrning av nämndens arbete de kommande åren är kommunens vision, stadens uppsatta KF-mål, kommunala miljömål med handlingsprogram och naturvårdsplanen. Nämnden beskriver i verksamhetsplan och tillsynsplan för 2017-2019 hur vi arbetar med de kommunala miljömålen och vilka insatser som görs för att förbättra människors hälsa och miljö. Prioriteringar av tillsynsuppdrag och aktiviteter sker i nämndens tillsynsplan.

Viktiga åtgärder kommer behövas inom samhällsplaneringen, med fokus på människors hälsa och miljö. Viktiga områden ur ett hälsoperspektiv är till exempel buller och luftkvalitet (kväveoxider och partiklar). Andra viktiga områden är förbättrad vattenkvalitet i våra sjöar och vattendrag och större fokus på energi- och klimatfrågor. Målet om en giftfri miljö finns också med i nämndens kommande arbete. Vi behöver också utveckla en starkare naturvård och bevara, samt öka, den biologiska mångfalden.

Strategier och satsningar - utveckling grunduppdrag

Vision 2022, Mölnadal stads miljömål och varumärke

Miljönämndens verksamhet utgår från Mölnadal stads vision, antagna KF-mål och de kommunala miljömålen. Vi har tagit fram en målbild som beskriver nämndens förhållningssätt till bästa möjliga Mölnadal genom bästa möjliga miljöförvaltning.

Effektiv, ändamålsenlig och rättssäker tillsyn och kontroll

Nämndens övergripande mål är att tillsyn och kontroll ska vara effektiv, ändamålsenlig och rättssäker. Vi vill ha nöjda kunder och en god service.

Processkartläggning

Vi ser det som viktigt att genomföra processkartläggning som en del i målet att vara effektiva, ändamålsenliga och rättssäkra i vår tillsyn och kontroll. Under 2017 vill vi fokusera på följande processer.

- a) klagomålsprocess
- b) tillsyns- och kontrollprocess
- c) debiteringsprocess

Framtagande av verktyg för effektiv tillsyn och kontroll

- Checklistor för tillsyn i Vision för att säkerställa att relevanta miljökrav kontrolleras över tid
- Samsyn kring bedömningar och uppföljning
- Mallar för beslut och rapporter (tydlig och enhetlig struktur, klarspråk och lagstöd)
- Tekniska hjälpmedel och GIS
- Tidsredovisning
- Besluta om gemensamma ärendemeningar och händelsenamn

En god service och nöjda kunder

Enligt mätningar är kunderna nöjda med nämndens service (utfall 2015 NKI=73). Detta vill vi naturligtvis behålla och vår ambition är att bli ännu bättre. För att ha fokus på detta formulerar nämnden delmål utifrån KF-mål nr 3 om kundservice och där uppföljning sker genom mätning av NKI (Nöjd Kund Index) och internkontroll (servicekontrakt).

Kommunikation och bemötande

- Informationsmaterial t.ex. information på hemsidan och vid utskick till verksamheter
- Alla medarbetare har gått eller kommer genomföra GR-kurs i kommunikation och bemötande (tredagars utbildning)
- Vi kommer för alla medarbetare på ett strukturerat sätt arbeta med Feedback som verktyg för lärande och personlig utveckling
- Normkritiskt tänkande - deltagande i FRAMM
- Effektiva och strukturerade möten (mötesdisciplin och förberedelse inför möten)

Tillsyn och kontroll – stärka egenkontrollen hos verksamhetsutövarna

Nämndens ambition och utgångspunkt för tillsyns- och kontrollarbetet är att stärka verksamhetsutövarns egen förmåga att följa lagstiftningen. Nämndens tillsyn, kontroll och rådgivning är därför viktiga i detta arbete. De sker bäst med dialog och samverkan med verksamhetsutövarna.

Planerad tillsynsverksamhet

Nämndens prioriteringar av kontroll- och tillsynsverksamheten bestäms i en kontrollplan för livsmedel och en tillsynsplan för miljöbalken genom ett separat beslut av nämnden.

Naturvårdsarbetet i kommunen stärks

Miljöförvaltningen har sedan 2014/15 en heltidsanställd kommunekolog. Detta för att kunna stärka och utveckla naturvårdsarbetet i kommunen samt erbjuda kompetensstöd i samhällsplanering, så som bygglovshandläggning och detaljplaner, men även i ärenden rörande miljöfarlig verksamhet. För att uppnå stadens Vision - en hållbar stad där vi växer och mår bra - är det viktigt att man planerar för en långsiktig exploatering som inte bara ska ta hänsyn till arter och dess livsmiljöer, utan även på hur människor ska kunna leva och ta del av naturen på bästa möjliga sätt. För 2018 har nämnden i budget/plan beviljats medel för ytterligare en tjänst som kommunekolog.

I dagens samhälle är det extra viktigt med välplanerade bostadsområden med närhet till områden för rekreation och lek för att nämna två av många ekosystemtjänster som naturen tillhandahåller. Vi har även ett ansvar i kommunen att sköta värdefull natur och öka den biologiska mångfalden, både genom konkreta insatser men även här som expertstöd för andra ideella aktörer. Ekologens uppgift är även att initiera samarbeten och projekt för naturvårdshöjande insatser tillsammans med andra kommuner, länsstyrelser och andra statliga instanser.

Samarbeten med andra nämnder och förvaltningar

Miljönämnden arbetar aktivt tillsammans med i princip alla övriga kommunala nämnder och bolag som tillsyns- och kontrollmyndighet, men även som rådgivare och samtalspartner. För att Mölnåds stad ska lyckas med kommande utmaningar för att nå Vision 2022, uppsatta KF mål och kommunala miljömål krävs ett fortsatt och utvecklat samarbete med framförallt stadsbyggnadsförvaltningen, stadsledningsförvaltningen och tekniska förvaltningen. Centrala frågor är medverkande i samhällsplanering, arbete med luftkvalitet, bullerfrågor, samt vatten- och avloppfrågor.

Samverkan med andra kommuner

Nämnden vill utöka samarbetet med angränsande kommuner. Det kan vara i form av gemensamma tillsynsprojekt eller samverkan inom olika arbetsområden där vi ser att nyttan blir större av att arbeta tillsammans. Samverkan sker också mellan miljöförvaltningar/kontor inom Göteborgsregionen (GR) och Västra Götalands län (framförallt inom miljösamverkan Västra Götaland).

Ekonomi och volymer

Miljönämndens utgiftstak för 2017 uppgår till 11,5 mnkr. Det innebär en höjning med 1,0 mnkr vilken består av kompensation för personalförstärkningar med 0,7 mnkr, medel för drifteffekter av investering i och med digitalisering med 0,1 mnkr och pris- och löneuppräknings med 0,3 mnkr. I budget 2017 görs också en neddragning med 0,1 mnkr i och med utveckling av befintlig verksamhet för ökad effektivitet och utrymme för ny verksamhet. I den ekonomiska planen för 2018 finns utökning med en kommunekolog samt ett avdrag på en halv procent för verksamhetsutveckling av befintlig verksamhet, som ska ge ökad effektivitet och utrymme för ny verksamhet. För miljönämnden blir avdraget 0,1 mnkr för 2018. Avdraget gäller samtliga nämnder.

Miljönämnden har även 350 tkr i investeringsbudget för 2017. 300 tkr av medlen är avsedda för utgifter för integrering mellan nämndens ärendehanteringssystem Vision, e-tjänster, e-arkiv och kartfunktion samt 50 tkr för inventarier.

Nedanstående tabell visar de ekonomiska förutsättningarna för respektive verksamhetsområde.

Resursfördelning, netto (mnkr)

		Utfall 2015	Budget 2016	Budget 2017	Trend 2018	Trend 2019
Administration	Miljöförvaltning	3.5	3.6	3.7	Oförändrat	Oförändrat
Livsmedelskontroll	Miljöförvaltning	0.8	0.8	0.8	Oförändrat	Oförändrat
Miljötillsyn	Miljöförvaltning	5.2	5.5	5.8	Oförändrat	Oförändrat
Nämnd	Miljöförvaltning	0.6	0.6	0.6	Oförändrat	Oförändrat
Naturvård	Miljöförvaltning			0.6	Högre	Oförändrat

Plan (mnkr)

	Plan 2018	Plan 2019
Miljönämnden	0.5	

Volymtyper

		Utfall 2015	Budget 2016	Budget 2017	Trend 2018	Trend 2019
Ärenden totalt inom nämnden	Miljöförvaltning	-	-	2 360	Högre	Högre
Livsmedel	Miljöförvaltning	-	-	600	Oförändrat	Oförändrat
Administration	Miljöförvaltning	-	-	60	Oförändrat	Oförändrat
Miljöbalkstillsyn och naturvård	Miljöförvaltning	-	-	1 700	Högre	Högre
Livsmedel						
Totalt antal kontroller	Miljöförvaltning	338	403	425	Oförändrat	Oförändrat
varav händelsestyrda	Miljöförvaltning	-	-	35	Högre	Högre
varav planerade	Miljöförvaltning	-	-	350	Oförändrat	Oförändrat
varav uppföljande	Miljöförvaltning	-	-	40	Högre	Högre
Miljöbalkstillsyn						
Totalt antal inspektioner	Miljöförvaltning	311	400	400	Lägre	Lägre
Klagomål	Miljöförvaltning	114	100	110	Oförändrat	Oförändrat
Remisser byggnadsnämnden	Miljöförvaltning	-	-	75	Oförändrat	Oförändrat

Mölndal förstärker Västsverige

Vår kunskap och kreativitet förstärker Västsverige. I Mölndal föds och utvecklas de bästa idéerna. Vi är ledande i arbetet med att utveckla smarta lösningar som stärker vår storstadsregion. Närheten till Göteborg är en tillgång för Mölndal - vi är en attraktiv del av storstaden med en egen kreativ profil.

Visionsstrategier:

Vi utvecklar ett företagsvänligt klimat som gör att kunskapsintensiva och kreativa verksamheter väljer att etablera sig i Mölndal.

Vi driver samverkan mellan näringsliv, kommunen, skolor och lärosäten som skapar nya mötesplatser för ett starkare regionalt näringsliv.

Vi skapar kreativa miljöer där människor från olika bakgrunder möts och nya tankar föds.

Vi utvecklar ett livskraftigt samarbete med Göteborg och kringliggande kommuner som stärker vår gemensamma storstadsregion för framtiden.

Fullmäktigemål

3. Företagare ska uppfatta Mölndal som en alltmer attraktiv näringslivskommun.

Titel	Kön	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Nivå 2017	Nivå 2018	Nivå 2019
KS (SLF) Näringslivsklimat kommuner - SKL, NKI	Alla						

Nämndmål

De som varit i kontakt med miljöförvaltningen ska vara nöjda med nämndens service.

Nämnden följer upp nämndmålet med två olika indikatorer. 1. NKI-totalindex (kvartalsvisa mätningar i löpande insikt) 2. Serviceåtagande (uppfyllt åtagande i %)

Titel	Kön	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Nivå 2017	Nivå 2018	Nivå 2019
MN Insikt-NKI Totalindex	Alla	69	73		73	74	75
MN Serviceåtagande, andel uppfyllda	Alla	94%	85%		90%	90%	90%

En hållbar stad där vi växer och mår bra

Mölnåls växer och vi blir fler. Unga människor söker sig till Mölnåls för att leva och bo. Här kan du styra dina livsval och nå din fulla potential. Alla får chansen. Här finns attraktiva boståder och en grön livsmiljö. Smidiga kommunikationer gör det enkelt att besöka Mölnåls och att leva här. I Mölnåls blomstrar både stad och land. Visionsstrategier: Vi bygger attraktiva boståder som främjar en blandning av människor och som möter bostadsbehoven hos olika generationer. Mölnåls utvecklar bra och attraktiva skolor där trygga elever når höga och jämna skolresultat. Tillsammans tar vi ett gemensamt ansvar för att barn och unga är delaktiga och mår bra. Vi verkar för en utveckling av Mölnåls som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar.

Fullmäktigemål

5. Bostadsbyggandet i Mölnåls ska öka och möta kravet på en hållbar tillväxt.

Nåmndmål

Miljönåmnden bidrar med kompetens inom stadens planprocesser och bygglovshantering så att lämplig lokalisering av ny bebyggelse klaras, med fokus på barn och ungas behov samt naturvärden.

Titel	Kön	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Nivå 2017	Nivå 2018	Nivå 2019
MN Nöjdhet hos plan- och bygglovhandläggare	Alla				3,5	3,7	3,8

8. Mölnåls miljö- och klimatarbete ska stärkas för att tillförsäkra Mölnålsborna en hälsosam och god miljö.

Titel	Kön	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Nivå 2017	Nivå 2018	Nivå 2019
Utsläpp av växthusgaser, koldioxidekvivalenter per inv och år	Alla	3,5			3,2		
Mölnåls miljömål, antal med positiv utveckling	Alla	7	11		15	15	
Kommunranking enligt Miljöaktuellt	Alla	94	98		70	70	

KF-mål riktat till förvaltning

Utsläppen av växthusgaser i Mölndal ska uppgå till högst 2,9 ton CO₂-ekvivalenter/invånare och år

I Mölndal har de totala växthusgasutsläppen minskat med 42 % från 378 000 ton/år 1990 till 216 000 ton/år 2011. Det motsvarar 3,52 ton per invånare

Halten kvävedioxid vid bostäder, skolor och förskolor i Mölndal ska inte överskrida 60 µg/m³ luft fler än 175 timmar/år eller 20 µg/m³ luft som årsmedelvärde

Målsättningarna för Frisk luft i Mölndal överensstämmer helt med det nationella miljömålet. I de flesta fall klaras gränsen för årsmedelvärden, men på en del håll i centrala Mölndal behöver insatser ske för att minska antalet timmar och dygn som värdena överskrids. Det handlar framför allt om att begränsa utsläpp och partiklar från trafik och vägar.

Halten partiklar (PM₁₀) vid bostäder, skolor och förskolor i Mölndal ska inte överskrida 30 µg/m³ luft fler än 35 dygn/år eller 15 µg/m³ luft som årsmedelvärde

Målsättningarna för Frisk luft i Mölndal överensstämmer helt med det nationella miljömålet. I de flesta fall klaras gränsen för årsmedelvärden, men på en del håll i centrala Mölndal behöver insatser ske för att minska antalet timmar och dygn som värdena överskrids. Det handlar framför allt om att begränsa utsläpp och partiklar från trafik och vägar.

Förekomsten av farliga ämnen i barns vardag ska minimeras

Fortfarande saknas mycket kunskap om vilka egenskaper hos kemikalier och föroreningar som påverkar människors hälsa och miljön. En miljon svenskar har besvär som hänger samman med kemiska ämnen i inomhusmiljön och barn är särskilt utsatta. Ett mycket stort antal ämnen finns i föremål runtomkring oss, i textilier, plaster, möbler, osv och riskerna är därför svåra att begränsa.

Samtliga idag kända potentiellt förorenade områden av riskklass 1 (mycket stor risk) och riskklass 2 (stor risk) ska vara riskbedömda och vid behov åtgärdade

På vissa platser, till exempel där industrier och bensinstationer har legat, kan man misstänka föroreningar i marken. Dessa områden klassas utifrån vilken typ av verksamhet som funnits där. Det finns enligt länsstyrelserna cirka 50 000 sådana potentiellt förorenade områden i hela landet varav 420 ligger i Mölndal. 2012 är tre av dessa i riskklass 1 (mycket hög risk) och 28 av riskklass 2 (hög risk).

Nettotillskottet av övergödande ämnen inom kommunens tränser ska till Mölndalsån högst uppgå till 2,7 ton fosfor och 33 ton kväve och till Lindomeån högst uppgå till 1,6 ton fosfor och 31 ton kväve

I de sjöar och vattendrag i Mölndal där data finns märks höga halter av näringsämnen. I Lindomeån är fosforhalterna enligt EU:s ramdirektiv för vatten "inte tillfredsställande". Medelvärdet av de senaste 10 årens femårsvärden för tillförsel av näringsämnen till våra åar är 42,1 ton kväve och 3,8 ton fosfor till Mölndalsån och 42,2 ton kväve och 2,2 ton fosfor till Lindomeån.

Samarbetet mellan olika aktörer inom vattenområdet ska stärkas för att förbättra arbetet med att uppnå god kemisk och god ekologisk status i sjöar och vattendrag

I Mölndal finns 54 sjöar och 47 vattendrag. Av dessa har Vattenmyndigheten i Västerhavet klassificerat statusen i nio sjöar och åtta vattendrag med tillflöden. Fem av vattendragen med tillflöden når inte upp till god status idag.

Insatser ska genomföras för att höja medvetenheten kring dricksvattenkvalitet hos samtliga fastighetsägare med enskilda brunnar

Det finns många enskilda brunnar i Mölndal, varav flera är i dåligt skick och exempelvis nitrat- eller försurningspåverkade. Höga nitrathalter och rester från bekämpningsmedel kan

förekomma främst i jordbruksområden. I försurade områden ökar utlösningen av aluminium och tungmetaller från marken och tillförs grundvattnet. Dålig dricksvattenkvalitet kan även orsakas av exempelvis radon och fluorit i berggrunden.

Våtmarker ska nyskapas, återskapas eller restaureras som reningsmetod, flödesutjämnare eller som naturvårdsinsats

I Mölndal utgör våtmarkerna den mest orörda naturen. Nya våtmarker har på senare år bildats vid Sisjöns skjutfält och på Hills golfbana.

Nya biotopskyddsområden ska bildas

Skogsbrukets metoder måste anpassas så att de bevarar och utvecklar skogens natur- och kulturvärden. Ett sätt är att skogsägare satsar på certifiering av skogsbruket och frivilliga avsättningar av områden med höga värden. Mindre områden som utgör livsmiljö för skyddsvärda djur- eller växtarter kan klassas som biotopskyddsområden. I Mölndal finns 2013 två biotopskyddsområden.

Andelen död ved och ädellövträd i produktionsskogen ska öka

Skogsbrukets metoder måste anpassas så att de bevarar och utvecklar skogens natur- och kulturvärden. Ett sätt är att skogsägare satsar på certifiering av skogsbruket och frivilliga avsättningar av områden med höga värden. Mölndals stad äger ca 3400 ha skog och har valt att FSC-certifiera hela sitt skogsbruk.

De bostäder som omfattas av stadens bulleråtgärdsprogram ska ha åtgärdats

Tysta miljöer är ovanliga idag och många områden i Mölndal är bullerstörda.

Ingen ska bo i flerbostadshus med radonhalter över 200 Bq/m³ luft som årsmedelvärde

Radon är en fara för hälsan i inomhusmiljön

Samarbetet mellan olika aktörer inom naturvårdsområdet ska stärkas

Naturen i Mölndal har en stor rikedom och mångfald. I Mölndal är de stora hoten mot den biologiska mångfalden exploatering av mark och de metoder som används för skogs- och jordbruk.

Nämndmål

Nämnden har inget eget mål under KF-mål nr 8, utan arbetar i enlighet med miljömålsdokumentet och den handlingsplan som finns till miljömålsarbetet. Miljöförvaltningen är delaktig i eller ansvarar för 14 av stadens miljömål.

Internt fokus

Fullmäktigemål

10. Mölnåls stads attraktivitet och tydlighet som arbetsgivare ska stärkas.

Nämndmål

Miljöförvaltningen är en arbetsplats där alla trivs och mår bra

Vi följer upp nämndmålet med indikatorerna HME, korttidsfrånvaro och sjukfrånvaro totalt.

Titel	Kön	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Nivå 2017	Nivå 2018	Nivå 2019
Medarbetarenkät, hållbart medarbetarengagemang (HME), totalt	Alla		75,0	77,0	78,0	79,0	80,0
Korttidssjukfrånvaro förvaltning	Alla	2,5%	2,8%		3,0%	3,0%	3,0%
Sjukfrånvaro, förvaltning	Alla	3,8%	4,8%		4,5%	4,5%	4,5%

Intern kontroll

Intern kontroll

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen.

Åtgärder för intern kontroll

Tidigare års kontroller visade på behov av en del förändringar. En del av förändringarna är att Det är endast en person som utför all kontroll. Antal stickprov har utökats från 25 till 50 stycken. Punkten med avslutade ärenden har ändrats till att stickprov utförs på alla ärenden som inte har avslutats.

Uppföljning enligt intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen ska vara en del av underlaget för förbättringsarbetet som ständigt pågår. Utöver denna mätning har vi mätningen som genomförs för Löpande Insikt. Den interna kontrollplanen visar på hur vi från förvaltningens sida uppfyller vårt kontrakt till medborgarna. Löpande Insikt visar på hur vi uppfattas av medborgarna. Tillsammans har vi fått ett bra verktyg att arbeta vidare från.

Bilagor

1 Behovsutredning och tillsynsplan för 2017-2019

2 Kontrollplan för 2017-2019

3 Internkontrollplan